

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום ראשון י"ב אדר תשפ"ג | דף היומי בבלי: גזיר מא | דף הכולל: גדרים עה.
דף היומי בהלכה: מסימן ק"י סעיף ד' עד סעיף ז'.
מוסר: שמירת הלשון - פרק ו' עד 'וזהו שאמר'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: ש. חשבון הנפש פ"ג "והשישה ועשרים חשבוננו" פ"ג "והתשעה ועשרים שיתבונן"

אין דרך להסביר את המהפך שחל בבית שלי
האישי, התחושה של הילדים שלי כלפי בחורי
הישיבות שדופקים בדלת, והחיוכים, אוהו החיוכים
של הבחורים שיוצאים מכאן עם הפחית ביד

יועץ התקשורת ירח טוקר החליט לעשות מהפך ביחס לת"תניקים

מאת: ירח טוקר

לדפוק על הדלתות, אבל הם שם, בדלת, מחוץ לבית שלנו. עם
עיניהם הצעירות מחכים לראות מי יפתח, אם יפתח, מה יביא, אם
יביא. למה? למה הם צריכים להרגיש כך?....

אז אצלי בבית למדנו השנה שלפעמים אפשר להפוך את
המצאיות. פשוט להפוך. לא מאמינים? בואו אליי הביתה. הילדים
שלי החליטו להפוך את הקערה ושנחנו צריכים לתת הרגשה
טובה לבחורי הישיבות שמגיעים אלינו.

כן, גם אם דופקים כמה פעמים ביום,
וגם אם כן, לפעמים זה בשעות לא שעות.
אז החלטנו בבית שלנו לעשות שינוי.

מתחושת עצבים וזלזול מכל דפיקה בדלת, להפך המוחלט,
להערכה והוקרה. לאתגר, לכיף, לחוויה. בלי שום קשר לשאלה
כמה אפשר לתרום לכ"כ הרבה ישיבות. אז קפצנו יחד למכולת
וקנינו הרבה ממתקים ופחיות, ומאז.. בכל דפיקה בדלת.. הילדים
פשוט רצים לעבר הדלת, עם אותה קריאה שלי: "אבאאאאאא,
אמאאאא שוב בחורים!!!!" אבל הפעם בשמחה ובתחושה של
כיף וחוויה.

כל בחור ישיבה שדופק בדלת שלנו - מקבל קודם כל חיוך
ומסר של "אנחנו מעריכים לומדי תורה".

לא משנה איפה אתה לומד, וכמה אתה צריך לאסוף, וגם לא
משנה כמה אני יכול לתת לכם בתרומה, קודם כל אתה בחור

בכל מקום בחיים שלנו, בכל דרשת בר מצוה או שבע ברכות
אנחנו מסבירים לילדים שלנו, שהדבר הכי חשוב בעולם הוא
לימוד התורה, ואנחנו נעשה הכול למענם של לומדי התורה.
אבל אז, ברגע האמת, ממש מול הפנים של הילדים שלנו, כשהם,
בחורי הישיבה, אלו שעמלים על התורה כל ימיהם, דופקים בדלת
שלנו, אנחנו לא פותחים להם, או במקרה הטוב פותחים וזורקים
להם כמה שקלים בזלזול, בלי לשאול אפילו מאיזו ישיבה הם
באים. והם, עמלי התורה הצעירים עם מה הם יוצאים מאיתנו?
עם תחושה לא טובה ולא מכבדת.

אז נכון, לפעמים זה מעצבן. בכל שנה בימי ערב הפורים בכל
בתי ישראל יש שוב ושוב דפיקות בדלתות שלנו. עוד פעם שני
בחורים צעירים עומדים עם דפים, "אנחנו מיישיבת אהבת דוד,
תורת עוזיאל או אחוות בנימין".. והילדים, כמעט בכל הבתים כבר
רגילים לזה.. "אבא.. אמאאאא... שוב הבחורים"..."ושוב...ושוב..
אוף.. שוב.... מה הילדים שלנו לומדים מזה, חשבנו פעם? ואולי
אף גרוע מכך, מה מרגישים הבחורים הצעירים ההם מעבר לדלת?
מה הם אשמים שכבר היו אצלנו בבית היום עוד עשרה בחורים?
הם לומדים בישיבה ויש להם שליחות כעת לגייס כסף לטובת
הישיבה.

אפשר לאהוב את זה ואפשר לחלוק על זה שהבחורים צריכים

אוהו החיוכים של הבחורים שיוצאים מכאן עם הפחית ביד. אני בטוח שההרגשה הזאת תלווה אותם. אבל בעיקר אותנו. הילדים, הבית, שמרגישים באמת מהי המשמעות של "שתהא בנו אהבת תורה".

אלו הימים הנדירים בשנה שיש לנו את היכולת להראות את אהבת התורה לכל כך הרבה בחורי ישיבות וילידים שלנו. אז במקום לרטון על כל דפיקה, תחבקו את הרגעים הללו. זה הזמן לתת גאוות יחידה וחיבוק ללומדי התורה היקרים, וילידים שלנו שכבר סופרים את הדקות עד הדפיקה הבאה בדלת... "אבאאאא, יששש, שוב בחורי ישיבה"!!!!

ישיבה! אתה הדבר הכי יקר של העם היהודי! ואנחנו, הציבור החרדי, אלו שמחנכים שלימוד התורה ועולם הישיבות מעל לכל - מייקרים ומעריכים אותך!

הילדים נותנים להם שוקולד ופחית, שואלים מאיפה הם, ומחייכים, ומאחלים להם המון הצלחה.

ורק אז, התרומה, איש כפי יכולתו. גם כמה שקלים בודדים יתקבלו אחרת כשהבחורים מעבר לדלת מבינים שהם לא מטרד, לא הפרעה, להפך. הם גאוות היחידה שלנו. כבוד! אין דרך להסביר את המהפך שחל בבית שלי האישי, התחושה של הילדים שלי כלפי בחורי הישיבות שדופקים בדלת, והחיוכים,

היהודי הסתובב בדירה, בחן אותה היטב, וחש שהיא מוצאת חן בעיניו. אך אז העיף מבט חטוף אל הפסנתר שניצב בסלון, וקפא על עומדו: על כלי הנגינה ניצבה תמונת הזקן אותו דרס למוות!

סיפור נורא על מחיית עמלק בדורנו ועל התשובה הפלאית של מרן הגר"ח קנייבסקי זצוק"ל - שנה להסתלקותו פורים דמוקפין

ושוב תמונתם של שני הזקנים המבוהלים שהוא קיפד את חייהם. אחד מידידיו ראה את מצבו הקשה, ולאחר שנוכח לדעת שכל הפצרותיו לשכנעו שהוא אינו אשם בתאונה עלו בתוהו, ביקש ממנו לכתוב מכתב לאחד מגדולי הדור ולשאל אותו מה עליו לעשות. ההצעה נשאה חן בעיניו, והם ישבו יחדיו וכתבו מכתב למרן שר התורה הגר"ח קנייבסקי זצוק"ל, ובו סיפרו את המעשה כהווייתו ושאלו כדת מה לעשות מעתה ואילך. לאחר שבועיים התקבל מכתב תשובה מהגר"ח, ובו נכתבה מילה אחת: "עמלק!"

היהודי לא הבין את הקשר שבין תשובת הגר"ח לשאלתו. וכי כל הגויים בניו יורק הם מזרע עמלק ויש מצווה להורגם? בין כך ובין כך זמן פינוי הדירה התקרב, והוא נאלץ לצאת ולחפש מקום מגורים חילופי. הוא פנה למתווך וביקשו שיציע לו דירות העומדות להשכרה, והלה הוביל אותו לדירה נאה ומרווחת וערך לו בה סיור בכדי לבחון אם היא משביעה את רצונו. היהודי הסתובב בדירה, בחן אותה היטב, וחש שהיא מוצאת חן בעיניו. אך אז העיף מבט חטוף אל הפסנתר שניצב בסלון, וקפא על עומדו:

על כלי הנגינה ניצבה תמונת הזקן אותו דרס למוות! חלחלה אחזה בו. הוא חש שההרוגים לא מניחים לו ורודפים אותו גם בדירתו החדשה. "אמור לי", פנה אל המתווך. "מי היו בעליה הקודמים של הדירה?" אם איני טועה, הם נהרגו בתאונת דרכים מצערת, אך אל תטריד את עצמך מחמת כך", השיב המתווך.

אחד מנכבדי היהודים המתגורר בשכונת פלטבוש שבניו יורק, יצא באחד הבקרים מבית המדרש לאחר תפילת שחרית, והנה הגיעה אליו שיחה מבעל הדירה שאותה הוא שוכר, ובה הודיע לו הלה שבתוך חודשיים עליו לפנות אותה ולעבור לדירה אחרת. הוא נכנס לרכבו פזור נפש והחל לתור בעיניו אחר שלטים המעידים על דירות להשכרה, ולמרות היותו נהג זהיר בדרך כלל, לא היה מרוכז בנהיגה. בשלב כלשהו הוא שם לב לכך, והחליט שמעתה ועד סוף הנסיעה ינהג כיאות.

אך אז סטה רכבו בפתאומיות אל עבר המדרכה, וכל ניסיונותיו לייצב את ההגה הסורר ולהחזיר את הרכב אל מרכז הכביש עלו בתוהו. הרכב התקרב במהירות אל זוג גויים זקנים שהלכו על המדרכה ודרס אותם למוות. הוא נתבע על ידי הרשויות באשמת הריגת שני הזקנים, וניסה להצדיק את עצמו בטענה שניסה ככל יכולתו להטות את הרכב בחזרה לדרך הישר, אך נראה היה שהשופט לא מקבל את טענתו ופסק דינו יהיה חמור במיוחד.

אך אז נקטה ההגנה מהלך שהיטה את הכף בצורה דרמטית. לדוכן העדים ניגש בוחן תנועה שבחן את זירת התאונה זמן קצר לאחר שאירעה, והוא העיד שהיהודי אכן אינו אשם בתאונה, והסיבה האמיתית שמחמתה אירעה היא כתם שמן גדול שהיה בדיוק במקום שבו עמד רכבו וגרם לו להחליק ללא כל אפשרות בלימה. השופט השתכנע מהדברים, ופסק שהיהודי חף מפשע.

כל מכריו ידעו זה מכבר שהוא נהג זהיר, ושמו בזיכריו, אך הוא המשיך לחוש רגשות אשמה ואיבד את הטעם בחייו. הוא הסתגר בביתו ושקע בעצבות ודכדוך, כשלנגד עיניו חולפת שוב

לשמצה, בו נהרגו באכזריות הוריו ביחד על בני העיירה שבה גדל. עיון בתמונת הנאצי הצעיר היכה אותו בתדהמה: היו אלה תווי פניו של הזקן שהרג בשוגג!
הוא הוסיף ופשפש במגירה, ומצא בה את רשימת הנרצחים שהחיל הנאצי רצח כמו ידיו, וביניהם היו גם שמותיהם של הוריו הי"ד. אבן נגולה מליבו וחיוך התפשט על פניו. משמים סובבו שהוא ינקום את נקמת בני משפחתו ובני עמו שנהרגו בידי הצורר הזה, וכעת הבין גם את תשובתו המפתיעה בעלת רוח הקודש של מרן שר התורה זצוק"ל - "עמלק!"
(מרוה לצמא)

היהודי צנח ברפיון אל כיסא סמוך. "הרצחת וגם ירשת?, עברה מחשבה מייסרת בראשו. "קודם הרגתי אותם, וכעת אני יורש את דירתם?" לפתע קפצה מול עיניו תשובת מרן הגר"ח זצ"ל: "עמלק".
הוא קם והחל מחפש בעיניו בדירה.
לפתע הבחין במגירה פתוחה ותמונה מציצה מתוכה. הוא פסע לכיוונה במטרה להכניס את התמונה ולסגור את המגירה בחזרה, אך כיתוב מטושטש שהיה בתחתיתה משך את תשומת ליבו. הוא הוציא אותה וקרא את הכיתוב, ולא האמין למראה עיניו:
"טרבלינקה 1942".
מעל ניצב חייל נאצי גאה במדי ס.ס. במחנה טרבלינקה הידוע

"לגמור כל ספר תהלים ביום הפורים באשמורת הבוקר חשוב מאד בעיני הקב"ה, ויכולין לפעול כמה ישועות אשר אי אפשר לפעול בשאר זמנים"

על תהלים באשמורת יום הפורים ועל סגולות היום

זה פלא, מיד אחר פורים נשתנה הבחור ומזלו לטוב, ובא בברית האירוסין עם משפחה מיוחסת בישראל - שידוך שלא 'חלמו' עליו כלל, והקים בית בישראל לשם ולתפארת, ודורות ישרים מבורכים בליעה"ר.

אפשר לפעול הכל

הרה"ק מקאמארא זי"ע מגלה וכותב: בזכות פורים ומגילה ומשלוח מנות ומתנות והביסום עד שיתרחב דעתו בשמחה ויצא מדעתו, אזי ממשיכין שנוכל לעלות מעולם ועד עולם בלי עיכוב. וקיבלנו שבימי הפורים יוכל לעלות נשמה קטנה להיכל צדיק מופלא בלי שום מעכב, וכן עולין כל התפילות לכתר בלי עיכוב. ומסיים: 'קבלתי בלחשיה כל זה, ונעשיתי הולך רכיל מאהבת ישראל'.

ואילו ה'תורת חיים' כותב: 'כי ימים האלה יש להם סגולה, תיכף כשמזכירים דבר טוב על ישראל, תיכף נעשה כך'.
והרה"ק ה'אמרי נועם' מדזשיקוב זי"ע כותב, 'ימי הפורים המה ימי רצון שהקב"ה משלים רצון כל אחד מישראל למלאות משאלותיו, כי גם המה קבלו עול תורה ברצון'.
ידוע הרבה סיפורים איך שזכו לישועות גדולות ביום נשגב ונורא זה.

ונציין מה שסיפר הגה"צ רבי אלימלך בידערמאן שליט"א: 'סיפר לי אחד ממרביצי התורה, כי בישיבתו היה בחור מצוין שהחל לרדת מטה מטה רח"ל. הוא הידרדר מיום ליום, ולכל היה נראה כי הוא הולך לעזוב את הכל. והנה, הגיע יום הפורים הקדוש. אותו רב החליט כי ביום גדול זה אפשר לבטל אפילו את מה שנכתב

תהלים באשמורת הבוקר

הרה"צ המפורסם בוצ"ק רבי יחזקאל'י מערץ ז"ל אמר, שלגמור כל ספר תהלים ביום הפורים באשמורת הבוקר חשוב מאד בעיני הקב"ה, ויכולין לפעול כמה ישועות אשר אי אפשר לפעול בשאר זמנים.

ואמר בשם הרה"ק רבי הירצקאל'ע מראצפערט זי"ע שאמר: "א סחורה וואס איז נישט בנמצא איז זייער חשוב פאר הקב"ה" (סחורה שאינה בנמצא, חשובה מאוד להקב"ה). וכידוע שיעץ לכמה אנשים שיעשו כן ונושעו על ידי זה בדבר ישועה ורחמים.
בדומה לזה כותב בעל הסגולות ישראל: קיבלתי מגדול אחד ז"ל, שסגולה בפורים להשכים בבוקר ולהרבות בתפילה ובבקשה לפני השי"ת על כל דבר, בני חיי ומזוני, והן על שאר דברים, ועל כל קרוביו, כי באותו יום עת רצון מאוד וכל העולמות המה בשמחה וברצון, ועל זה אמרו ז"ל כל הפושט יד נותנין לו, וכן הוא מקובל מפי גדולי הצדיקים תלמידי הבעל שם טוב זי"ע.

ואכן הרבה מעידים שראו בזה ניסים ונפלאות בענייניהם.
והגה"צ רבי אלימלך בידערמאן מספר מעשה שראה פעם בבית המדרש דחסידי בעלזא בבני ברק בליל פורים, שבית המדרש היה מלא עד אפס מקום, חלקם אמרו תהלים בהשתפכות הנפש וחלקם למדו בהתמדה, וב'קרן זוית' ישיבה חבורת בחורים צעירים שעסקו בשיחה בטילה ובדברים של מה בכך. לפתע התעורר ראש הקבוצה (שהיה בחור מבוגר ממשפחה חשובה מאד שלא מצא זיווג, לעומת אחיו שכבר נישאו למזל טוב בגילו), והציע לחבריו הבה נאמר יחדיו 'תהלים', ונתפלל אל השי"ת ביום נשגב זה, וכן עשו. אף בחור זה האריך בתהלים עד אחר עלות השחר, וראה

בית המדרש ויושב ללמוד בהתמדה עצומה.
לאחר כמה שבועות קבעו כל רבני הישיבה פה אחד כי אותו
בחור הינו אחד המיוחדים של הישיבה. "אין לי הסבר לכל מה
שאייר עמו", אומר אותו רב, "כולם לא יודעים מה גרם פתאום
לשינוי הזה, אך אני יודע ובטוח שזה בזכות התפילה מעומק הלב
ביום הפורים שהתפללתי על הבחור".
(מתוך 'ימי הפורים' ע"פ 'המבשר')

ונחתם בטבעת המלך, לכך יתפלל מקירות ליבו על הבחור הזה
כהשתדלות אחרונה. הוא נכנס אל בית הכנסת, פתח את ארון
הקודש וגעה בבכי לפני אביו שבשמים שירחם על הבחור פלוני
בן פלונית ביום גדול וקדוש זה שידו פתוחה לקבל שבים.
מספר אותו רב כי הבלתי יאומן אירע, כנגד כל הסיכויים. תוך
ימים ספורים חלה תפנית גדולה אצל הבחור, שהפך את עורו
וקיבל לב טהור חדש לה', כשהכל נדהמים לראותו שב אל ספסל

**אחשוורוש נתן את טבעתו להמן וכל העולם רעש
ורגש, אלו מתפחדים ואלו מתכוננים למלחמה.
אלו צמים ומתפללים ואלו רוקדים על הדם. כל
העולם מתעסק בנושא הבוער ביותר. והוא...
עסוק בענייניו בלי להביט ימין ושמאל...**

הרב ישראל היימן על 'מיהו אחשוורוש', וגם, מה בכל זאת עלינו (לא) ללמוד מאחשוורוש..

ושותפותו המליאה בגזירה ובנסיון ביצועה.
מאידך, במפרשי המגילה מוזכר אחשוורוש כאדם פתי ותמים
שלא התכוון מעודו לעשות רע לאף אחד ורק הובל בכחש ע"י שר
תחמן ונכלולי למהלך אותו הוא לא צפה בכלל. מספיק אם נביט
למפרשי המגילה שטורחים להסביר את כוונתו של אחשוורוש
כשהוא מאשר להמן לאבד את היהודים כאשר הוא מחזיר לו את
עשרת אלפי כיכר הכסף, הם מציעים שם פירושים שונים מכך
שאחשוורוש לא ידע בכלל מי הם היהודים עד זה שלא עלה על
דעתו לרגע לאבד אותם כמשמעות הפשוטה של העניין. (מרחן שר
התורה הגר"ח קנייבסקי זצוק"ל שנסתלק מעימנו בשנה שעברה
בעיצומו של יום הפורים מבאר בספרו 'טעמא דקרא' שהוא חשב
שהמן מתכוון למילה 'לעבדם' - כלומר לעשות אותם עבדים ולא
לאבדם מן העולם).

אז מי הוא המלך המסתורי הזה, אחשוורוש, הלנו הוא אם
לצרינו?

כשהוא מסוקרן עד עמקי נפשו פניתי אליו והרעמתי בקולי.
תדע לך שלדעתי חז"ל ומפרשי המגילה לא רק שהם לא סותרים
אלא אף משלימים אלו את אלו.

אחשוורוש מגלם את האישיות של האדם שהוא תמים אבל
התמימות שלו גובלת ביותר מידי רשעות!!
כלומר, ניתן לחיות שנים ארוכות ומסביבך יהום הסער, איגרות
יישלחו, אומות שלימות יקומו ויפלו, ואתה תמשיך לטמון את
ראשך בחול ולומר "זה לא קשור אלי, אין לי מושג מה הולך כאן"...
אחשוורוש נתן את טבעתו להמן וכל העולם רעש ורגש, אלו
מתפחדים ואלו מתכוננים למלחמה. אלו צמים ומתפללים ואלו
רוקדים על הדם. כל העולם מתעסק בנושא הבוער ביותר. והוא...
עסוק בענייניו בלי להביט ימין ושמאל.
הוא אכן יכול לטעון שהוא לא יודע מכלום. הוא באמת

בהזדמנות מסויימת שיצא לי לדבר בציבור בחשיבות לימוד
ההלכה, הבאתי את דבריו המפורסמים של מרנא החפץ חיים
זללה"ה, שמי שלא לומד הלכות שבת בוודאי יכשל חלילה
בהלכותיה מחמת שהן רבות וארוכות ומלאות פרטים.

בסיום הדברים ניגש אלי יהודי וטען לי טענה מוזרה
שהתפלאתי שיהודי מן השורה טוען אותה בכלל. הוא אמר
שמעודו הוא תמה על דבריו האלו של החפץ חיים, כי הרי מוטב
יהיו שוגגין ואל יהיו מזידין, ומי שלא למד הוא שוגג מחמת חוסר
ידעה ואי אפשר לקרוא לזה מזיד...

כמובן שטענה זו מופרכת לחלוטין, אבל אותו יהודי לא היה
מוכן לקבל את פשטותם של דברים, לכן שיברתי את אוזנו בווארט
מתוק הנוגע ללקח נפלא אותו ניתן ללמוד ממגילת אסתר בה אנו
עסוקים בימים אלו.

דמותו של המלך אחשוורוש היא אחד הדברים הסתומים
והחתומים שלא התפרשו כהוגן, גיריתי את סקרנותו. רוב מוחלט
של הדמויות המופיעות בתנ"ך בשמותם מפורשות לנו אם היו
צדיקים או רשעים, אם הם לצד הקדושה או להפך.

אחשוורוש הוא אחד האנשים הבודדים שלא ברור מה הם היו.
מחד, בגמרא ובחז"ל הוא מובא כאדם רשע מרושע שהיה
שותף להמן עין בעין ולב בלב לגזירת ההשמדה הנוראה, כמו
שמביאה הגמרא במסכת מגילה (יד.) - משל דאחשוורוש והמן
למה הדבר דומה, לשני בני אדם לאחד היה לו תל בתוך שדהו
ולאחד היה לו חריץ בתוך שדהו, כל אחד מהם מייחל להתפטר
מהמטרד ולימים נזדווגו אחד לשני וכל אחד שמח לתת לשני את
מגרעת השדה שלו כך שהוא ירוויח. הם הדברים גם אצל המן
ואחשוורוש ששניהם רצו לאבד את עם ישראל וכשמצאו אחד את
השני עשו יד אחת לטרדם מן העולם. כהנה וכהנה מובא בכמה
מקומות במדרשים תיאורים על רשעותו של המלך אחשוורוש

לא לדעת ולטמון את הראש בחול לא יעזור לנו לטעון שלא ידענו, אדרבה זו תהיה הטענה הגדולה ביותר עלינו, איך לא שמתם אל לבכם לדעת?!
זה נוגע ללימוד ההלכה ולחינוך הילדים, לבין אדם למקום ולבין אדם לחברו.
בקיצור... המגילה מלמדת אותנו לא להיות בת יענה...

ובתמים לא ידע מכלום. אבל איזו רשעות נוראה היא זו! כמה רוע לב טמון בהתעלמות הזו.
אין צורך להמשיך, נכון? עכשיו ברור לך שלא ללמוד ולא לדעת זה אולי טכנית נקרא שוגג אבל כמה מזיד יש בזה... כמה תביעה יהיה על מי שבידו 'שוגג' קלוש שכזה.
זה נוגע לכל שטחי החיים, המגילה מלמדת אותנו שלפעמים

היהודי השתחל בזהירות ובחשאי דרך חלון בית המדרש, מתכוון להתחיל בצעקות 'הצילו', למען יספיק רבי מרדכי להימלט. אך לחרדתו נוכח כי כבר מאוחר מדי...

אם הם ישבו ולמדו הלכות קמיצת העומר ביום השלישי של הצום, אנחנו בוודאי נוכל לחטוף היום שעת לימוד, גם אם לא הספקנו לאכול ארוחת בוקר מסודרת

לשאלתו.

הרה"ח ר' אהרן כהן

"למדנו 'עניינא דיומא', הלכות קמיצת העומר", נענה.
"אהממ..." הגיב קצרות, "אפוא עושים את הקמיצה הזאת?"
חיכה להסבר מניח את הדעת.
"בזמן שבית המקדש היה קיים, נהגה היום המצווה להביא ולהקריב מנחת עומר..."
"די!" הצטוו המן, ופרץ בבכי בלתי נשלט. "קומץ הקמח שלכם דחה את עשרת אלפים ככר הכסף שלי!"
החרב מונפת עליהם להרגם ולהשמידם. כולם נבוכים, מבולבלים ומודאגים. בנוסף עומדים הם ביום השלישי לצום. ואז, בריכוז על-טבעי שרק המוח היהודי יכול להמציא, מתיישבים הם ללמוד הלכות 'קמיצת העומר', מצוה שנהגה בזמן בית המקדש. איך הם הצליחו לעשות זאת? איננו יודעים!

נקישות פרסות הסוס האצילי נשמעו בבירור, והלמות לבו של היהודי שהשתרך בצד הרחוב הלכו וגברו.
אני מדמיין או לא? התחלחל. זה נראה 'הוא', צועד ליד סוס אביר כיאה למעמדו. אך משהו לא מסתדר כאן: בדרך כלל הוא הולך בגב זקוף, נהנה להתבונן במשתחוים לעומתו, כעת הוא נדמה יותר כעכבר הממהר לאיפשהו.
השם ישמרנו! צעק בליבו. אולי הוא רוצה למהר ולהרוג את רבינו מרדכי. הרי זה לא סוד, כולם יודעים שעיקר שנאתו של צורך היהודים - המן מכוון לעבר רבינו מרדכי. "אוי, לא!" הרים עיניו בתחינה להשם יתברך בראותו את הצורך מתקרב באמת לעבר בית המדרש.

אבל ישנם דברים שאנו כן יודעים! בימי הפורים הבאים עלינו לטובה, כשכולנו מבולבלים מהמולת היום, רעבים משום שמהבוקר עוד לא הספקנו לטעום משהו נורמלי, ועיפים בגלל הריצות מכאן לשם, או אז, כבימי מור והדס נשנס מותניים ונקיים מצוות 'עד דלא ידע' באופן מהודר ומשובח: יחד עם החברותא או השיעור נתנתק קצת מההמולה ונתחבר לחיים, לשעה מוקדשת ללימוד התורה.

לרגע חשב להימלט, אך במשנהו קלט: הוא חייב להיכנס לגוב האריות. אולי הישועה תתגלגל דווקא על ידו.
כחוזר לשנות נעוריו השתחל לו דרך החלון, מתכוון להתחיל בצעקות 'הצילו' למען יספיק רבי מרדכי להימלט. אך הוא איחר את השעה. כבר היה מאוחר מדי.
הדלת הייתה פתוחה והצורך האגגי כבר עמד בפתח. רבינו מרדכי עמד ומסר את שיעורו. בהלה ופחד השתלטו ברגע אחד על כל התלמידים. "ברחו מכאן", הורה רבי מרדכי לתלמידים בניסיון להצילם.
ההלם שניכר על פני המן, בלט בחוש. "במה אתם עוסקים?" התעניין אצל התלמידים בעוד רבי מרדכי נעמד לתפילה.
"למדנו..."

א פריילאכען פורים.
און א פריילאכען תמיד!

התדהמה ניכרה מחורי עיניו. "הייתי בטוח, שאחרי שלשה ימים של צום, ודאי כבר נגמר לכם הכוח ללמוד", השתומם בקול. "פשוט לשבת וללמוד כאילו כלום לא קרה? מה למדתם?" חזר

(התפרסם בגיליון 'יגדיל תורה')

לשליחת תגובות לכותב המאמר a0533185209@gmail.com

בשעה 2:22 לפנות בוקר, החנה את רכבו סמוך לבית הכנסת איצקוביץ' בני ברק. כשהתפילה הסתיימה, שב ר' משה לרכבו ויצא לדרך - בכיוון ההפוך. לפתע, החריד צלצול הטלפון הנייד את השקט הלילי. מי מתקשר עכשיו? מה קרה? 'אתה חי?' - נשאל מעבר לקו

על כוחה של תפילה במניין בכל מחיר

שב ר' משה לרכבו ויצא לדרך - בכיוון ההפוך. לפתע, החריד צלצול הטלפון הנייד את השקט הלילי. מבט חטוף לשעון, 3:05 לפנות בוקר. מי מתקשר עכשיו? מה קרה? אחרי שבריר שניה התאושש מההלם, וענה לשיחה. 'אתה חי?' - נשאל מעבר לקו. 'זה משה? אתה בסדר? לא במשרד שלך?' - 'זה א...ג...נ...' - 'גמגם ר' משה בבהלה, 'מה קרה?' - ניסה להסדיר את נשימתו, 'מה קרה?'

'ובכן', השיב הקול מעבר לקו, 'אני מפקוד העורף. טיל גראד נחת על משרדך, לא היתה אזעקה, וגם 'כיפת ברזל' החמיצה את השיגור הזה. המשרד שלך הפך לעיי חרבות... אך אם אתה מדבר אתי - אני מניח שאתה לא שם עכשיו...'

'אני באמת לא שם', השיב ר' משה, 'מבולבל עדיין, אני על יד צומת גנות. תסביר לי שוב, בבקשה, לא הבנתי כלום!' - 'טוב, אם אתה בסדר, יש לי פה עוד עבודה. תבוא למקום ונדבר...' - השיב הקול מעבר לקו, וניתק את השיחה.

ר' משה האיץ בדוושה, ותוך 20 דקות הגיע ליעד, וגילה את מה שהיה פעם חדרון הכתיבה שלו, מין מחסן בעל קירוי קל, שהתרסק לחלוטין מעוצמת חבטת טיל הגראד. הרצפה היתה פזורה בגולות מתכת משוננות, וכל הסביבה נראתה כזירת הרס מוחלטת...

כשיצא מהרכב יצאו כל השכנים לקראתו, כאילו היתה זו שעת צהרים. 'ברוך מחיה המתים!' - עלצו לעברו, לא האמינו שהוא חי. 'היינו בטוחים שאתה בחדר, ומי יודע מה קרה לך. זה השעות שאתה בחדר, לא?'

ור' משה, לא הצליח אפילו להשיב. פיו נאלם, מבטו רטט, ידיו רעדו בהתרגשות. הוא ראה מבין ההריסות את הכסא עליו הוא יושב בדרך כלל - מנופץ לרסיסים, והבין היטב מה היה גורלו אם היה מחליט לוותר על מעריב במנין, ובוחר להישאר בחדר ברגעים הקריטיים הללו...

הוא שב הביתה, נסער ונרגש. אחרי כמה ימים ערך סעודת הודאה, וסיפר על החיים שניתנו לו במתנה הודות לעמידתו בנסיון להתפלל במנין, בכל מחיר, ואף במחיר גבוה.

(גליון 'תפילת' שע"י קהילת באיאן)

היה זה בשעת ערב מוקדמת, באחת מהערים הקטנות בדרום הארץ. ר' משה א. התעכב במשימה חשובה ודחופה שלא היתה צפויה מראש, וגילה כי החמיץ את המנין הקבוע בו הוא מתפלל ערבית. הוא חשב להצטרף למנין המאוחר יותר, אך כדי לנצל את הזמן, ולנוכח לחץ העבודה המוטל עליו כסופר סת"ם מומחה - החליט לפנות בינתיים ל'חדר הסופרים' בו הוא כותב, ולהתחיל בעבודה.

לפתע, הוא מציץ בשעון, ומגלה כי השעה 1 בלילה. 'אוי, ואני עוד לא התפלתי ערבית!' - הוא נזכר, ומיד חושב: 'מנין לי עכשיו מנין לתפילת ערבית? היכן אתפלל? הן בעירנו הקטנה ואף ביישובים הסמוכים, אין מנינים בשעות כאלה! מה אעשה?' הוא מביט בשורות הריקות שלפניו, ומסיק כי בהחלט נותרה לו עוד הרבה עבודה, כדי להספיק לעמוד בהספק, כך שכל רגע חשוב לו. מה עוד, שהלכתית - הוא פטור מחיפוש מנין כשהמנין הקרוב כה רחוק ממנו. מאידך גיסא, הרי קיבל על עצמו להקפיד להתפלל במנין, האם יוכל לוותר על קבלה זו?

מלחמה התחוללה בעומק לבו. קול קולני החריש את אוזניו בטענות הגיוניות: 'לנסוע עכשיו לאזור המרכז לחפש מנין? באמצע הלילה? כמה דלק זה יעלה? הרי זה 100 קילומטר הלך, ועוד 100 קילומטר חזור! כמעט שלוש שעות עבודה שירדו לטמיון, ואתה בכלל פטור ממנין עכשיו!'

ומאידך קול אחר: 'אבל מעריב במנין, כך קיבלתי על עצמי. שיהיה רחוק מפה, שייקח שעתיים וחצי, שיעלה הדלק כמה שיעלה. ה' העמיד לי עכשיו מבחן, בודק אותי אם אעמוד בו. אני נמצא ברגע של נסיון, ברגע גורלי שמי יודע מה השלכותיו, ורק בוראי ואני נדע אם עמדתי בו בהצלחה. אני עומד בנסיון בגבורה, אני יוצא עכשיו לחפש מעריב במנין!'

בשעה 2:22 לפנות בוקר, החנה את רכבו סמוך לבית הכנסת איצקוביץ' בני ברק. בשעות כאלה, ניתן לחנות צמוד למקום, אין בעיות חניה וגם אין פקחי חניה... עד מהרה התקבץ מנין, והתפילה יצאה לדרך. תפילה שגרתית רגילה, יומיומית. מעריב של שתיים וחצי לפנות בוקר באיצקוביץ'. כשהתפילה הסתיימה,

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?

שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

מדוע קרע הרב את תפירות השמיכה

נזיר דף מ"א

לא תלבש שעטנו

יבטלהו בלימודו וישמור שלא תפול השמיכה ממנו. השיב לו הגאון בשפה רפה מאוד שהוא חושש משעטנו לפי דעת הרמב"ם בהלכה ז' מהלכות שעטנו החושש לעורות הנתפרים משום שעטנו. כששמע זאת הרב, לקח סכין וקרע את התפירות וכך ישב כל הלילה ברוח ענוה יתירה, וכל זה מחמת ששמע ממנו דין אחד אף שכל הפוסקים לא סברו כמותו, והרב יודע כן, אך מרוב ענותנותו עשה כן לפי דעת האורח. בבוקר רצה הרב לקרב את אורחו לאחר שהבין כי שהוא תלמיד חכם. והצטער הגאון ואמר כי כבד להגיע אל הענוה, של הרב הצדיק ההוא.

(דברים ערבים - סערת אליהו עמוד 26, לרבי אברהם בן הגר"א

הגאון מוילנא סיפר לבניו איך למד ענוה מרב אחד: פעם אחת בזמן גלותו של הגאון ז"ל הוא הגיע והתיישב ללמוד שם, אף אחד לא ידע מיהו, והרב הזמינו לאכול עמו את סעודת הערב. לאחר מכן אמר הרב לאורח שישכב לנוח בביתו לישון, כי השעה היתה מאוחרת ביותר ואפילה מאוד ומטר סוחף ניתן ארצה.

וביקש ממנו הרב שיתן לו לקיים מצות הכנסת אורחים בגופו, וכסיהו בבגד חם מעורות של כבשים, ואילו הרב נשאר ללמוד בשקידה גדולה. לפתע ראה הרב שהאורח הוריד מעליו את השמיכה, קם הרב וכיסהו שנית, והמשיך בלימודו. הגאון לעומת זאת שוב שמט את השמיכה אט אט מעל גופו, והרב שוב מכסהו, כך כמה פעמים. עד שניגש אליו הרב ובקשו בתחנונים שלא

* תוכנית יומית מענייני דיומא
בהגשת הרב אברהם פוקס

* מידע כולל לנבחני דרשו על מועדי
המבחנים מסלולי הלימוד ועוד

* שיעורים על הדף היומי
הירושלמי בעברית ובאידיש

* שיעורי משנה ברורה לפי
סדר דף היומי בהלכה

* שיעורים על הדף היומי ועל כל
הש"ס ממבחר מגידי השיעורים

* שיעורים מבוארים בעיון לביאורי
תוס' על פי סדר הדף היומי

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

הנוסע בשבת לצורך פיקוח נפש - האם אומר את תפילת הדרך?

פיקוח נפש - דעת רוב הפוסקים שחייב בתפילת הדרך. ונחלקו הפוסקים אם ניתן להוסיף בתוך הברכה בקשה מפורטת יותר, כגון: "ותצילני מתאונת דרכים" וכיוצא בה, או שאין להוסיף, כיון שהנוסח הקיים כולל את כל סוגי הפגעים שבדרך. [שו"ע קי, ד; בו"מ דרשו, 10, 13 ו-15]

בעת נסיעה מחוץ למקום ישוב (ראה תקציר למחר) יש לומר את ברכת תפילת הדרך: "יהי רצון מלפניך... שתוליכנו לשלום... ברוך אתה ה' שומע תפילה", וניתן לצאת ידי חובה בשמיעה מנוסע אחר החייב גם הוא בתפילת הדרך, אך יש שכתבו שלכתחילה יברך בעצמו. ונשים חייבות בתפילת הדרך. והנוסע בשבת לצורך

נהג מונית הנח בביתו בין נסיעה לנסיעה - האם צריך לומר תפילת הדרך בנסיעה השניה?

המפסיק את נסיעותיו לזמן מועט באמצע היום כדי לנוח בביתו - אינו מברך שנית בנסיעה הבאה. אולם העוצר במקום ישוב וישן שם 'שנת קבע' - יאמר תפילת הדרך פעם נוספת אף לפני עלות השחר שלמחרת, כיון שהסיח דעתו מהדרך. [שו"ע קי, ה, ומשנ"ב כה-כו; בו"מ דרשו, 22-20]

את תפילת הדרך צריך לומר פעם אחת ביום, דהיינו בין עלות השחר לעלות השחר שלאחריו; ואף אם שינה אופן נסיעתו מרכב למטוס וכדומה, אינו מברך שנית. והעוצר במקום ישוב למשך מספר שעות לצורך מנוחה, וכוונתו להמשיך בדרכו - לא יברך שנית כשממשיך בדרכו, ויש שהסתפק בדבר; וכן נהג מונית

מהי הסגולה בנטילת כסף של צדקה לדרך?

שיקח עמו את טלית ותפילין, ואף כשדעתו לשוב באותו היום. וכן יקח עמו צידה לדרך; ובדרך עצמה לא יאכל לשבעה, כי השביעה בדרך מזיקה למעיים. ואין ראוי ללכת בדרך בלילה, ובזמננו שיש תאורה בדרכים לא נהגו להקפיד על כך. [משנ"ב קי, כ ו-כח; בו"מ דרשו, 29-28]

היוצא לדרך - יניח ידו על המזוזה בעת יציאתו ויאמר "ה' ישמר צאתי ובואי מעתה ועד עולם". ויש שכתב שישתדל להעשות שליח מצוה למתן צדקה במקום יעדו, כדי שיתקיים בו מאמר חכמינו ז"ל: "שלוחי מצוה אינם ניזוקים", או שיקח מטבע משלו על מנת לתתה לצדקה במקום היעד. והנוסע מחוץ לעיר ראוי

* הנמצא במצב בו אינו יכול להתפלל את תפילת העמידה כדין - יאמר את שלש הברכות הראשונות ושלש האחרונות, וביניהן יאמר את תפילת 'הביננו', הכוללת את עיקרי הברכות האמצעיות.

* אין להתפלל תפילת 'הביננו' בחורף, מפני שאין בה בקשת 'טל ומטר'; וכן אין להתפלל תפילה זו במוצאי שבת ויום טוב, מפני שצריך לומר בהם 'אתה חוננתנו'.

* כשניתן להתפלל את תפילת העמידה כדינה - אסור להתפלל 'הביננו'; ובימינו אין להתפלל הביננו בגין טרדה המפריעה לכוונת התפילה, משום שבלאו הכי אין אנו זוכים לכוון בתפילה כראוי.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

קטן שנרדם לפני תפילת ערבית - האם צריך להעירו כדי שיתפלל?

רצוי להעירו, אך אם הדבר קשה, אין צורך להעירו. ברם, גם בטרם הגיע הקטן לגיל חינוך לתפילה, חובת האב להרגילו במידת מה בתפילה החל מגיל חינוך הרגיל. ובנוסף, אף קודם שהגיע לגיל חינוך כלל, יש ללמדו לענות אמן, משום שהקטן זוכה לעולם הבא (לפי אחת הדעות בגמרא) רק משעה שענה 'אמן' על איזו ברכה.

[משנ"ב ע, ט; בו"מ דרשו, 26-27]

קטן בגיל 'חינוך' (ראה לעיל) - אביו חייב לחנכו להתפלל את תפילות שמונה עשרה של שחרית, מנחה וערבית, בזמנן. ויש שכתב, שגיל החינוך לתפילה מאוחר יחסית למצוות אחרות, מפני שהקטן אינו נחשב בר חינוך לתפילה כל עוד שאינו מבטא את כל מילות התפילה בשלימותן, ללא דילוג או הוספה; ומשום כך אין נוהגים כיום לחנך את הקטנים להתפלל את שלוש התפילות מגיל חינוך הרגיל, שש או שבע, אלא מגיל מאוחר יותר. וקטן שנרדם בטרם התפלל ערבית - יש שהורה, שמגיל עשר ומעלה,

לפתוח את
היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפותח בכל יום' לתיבת המייל שלך

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il